

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12CoCsp/1/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4120212961
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Zmeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4120212961.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Zmekovej a sudkýň JUDr. Márie Malíkovej a JUDr. Denisy Šaligovej v právnej veci žalobcu: 365.bank, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, zastúpeného spoločnosťou Advokátska kancelária RELEVANS s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 47 232 471, proti žalovaným: 1/ K. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XXX/XX, XXX XX D. - C. C., a 2/ K. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XXX/XX, XXX XX D. - C. C., zastúpeným JUDr. Mgr. Máriou Kováčovou, advokátkou so sídlom Pod Sokolom 12, 951 01 Nitrianske Hrnčiarovce, o zaplatenie sumy 8.594,69 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 36Csp/199/2020-149 zo dňa 14.09.2021 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti v II. výroku týkajúcom sa zamietnutia zvyšku žaloby a v III. výroku týkajúcom sa trov konania p o t v r d z u j e .

Žalovaným 1/, 2/ priznáva voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom I. výrokom zastavil konanie v časti o zaplatenie sumy 1.566 eur, II. výrokom žalobu v prevyšujúcej časti zamietol a III. výrokom priznal žalovaným 1/, 2/ náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení rozsudku súd uviedol, že žalobca sa žalobou domáhal zaviazať žalovaného 1/ na zaplatenie istiny v sume 7.182,15 eura, zmluvného úroku v sume 2.833,57 eura a trov konania a žalovaného 2/ na zaplatenie istiny v sume 1.412,54 eura, zmluvného úroku v sume 557,29 eura a trov konania. Žalobca oprel žalobu o to, že žalobca ako veriteľ (pôvodne s obchodným menom „Poštová banka, a.s.“) a E. P. (poručiteľ) ako dlžník uzatvorili dňa XX.XX.XXXX zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX, ktorej neoddeliteľnou súčasťou zmluvy boli aj Obchodné podmienky žalobcu pre spotrebiteľské úvery (ďalej aj „OPSÚ“), Všeobecné obchodné podmienky žalobcu (ďalej aj „VOP“) a sadzobník poplatkov žalobcu (ďalej aj „sadzobník“). Poručiteľ svojím podpisom na zmluve potvrdil, že sa s týmito dokumentmi oboznámil a súhlasil s ich obsahom. Žalobca poskytol poručiteľovi v postavení dlžníka peňažné prostriedky v sume 10.000 eur a ten sa zaviazal úver splatiť v zmysle zmluvných dokumentov. Žalobca tvrdil, že v dôsledku toho, že dlžník dňa XX.XX.XXXX zomrel, v zmysle bodu OPSÚ vyhlásil úver za predčasne splatný dňa XX.XX.XXXX a pohľadávku po poručiteľovi zo zmluvy si prihlásil do dedičského konania. Podľa žalobcu žalovaný 1/ zodpovedá za poručiteľov dlh uplatnený žalobcom v rozsahu 1/2 + (67,13 % z 1/2) a žalovaný 2/ v rozsahu 32,87 % z 1/2. Poručiteľ časť dlžnej sumy úveru zaplatil a posledná úhrada vo výške 174 eur bola vykonaná dňa XX.XX.XXXX. Pri riadnom plnení by poručiteľ, resp. žalovaní ako dedičia po poručiteľovi zaplatili úroky z istiny v súhrnnej výške 3.809,25 eura. Žalobca poukázal na listinu „Aktuálny stav úveru“, ktorou preukazoval súhrnnú výšku platieb započítaných na úroky, t. j. 418,39 eura. Úrok si vyčíslil podľa čl. 2.3 zmluvy od 27.08.2018 do

25.08.2026 v celkovej sume 3.813,34 eura. Výška dlhu pozostáva z istiny vo výške 8.594,69 eura a zo zmluvného úroku z istiny vo výške 3.390,86 eura. Úroky z omeškania si žalobca neuplatnil.

2. Súd vydal dňa 08.02.2021 pod č. k. 36Csp/199/2020-65 platobný rozkaz, ktorým návrhu žalobcu vyhovel, avšak žalovaní podali proti nemu odpor a súd ho uznesením zo dňa 18.03.2021 č. k. 36Csp/199/2020-86 zrušil. Žalovaní nárok žalobcu neuznali a žiadali žalobu zamietnuť. Uviedli, že úver si zobral a zmluvu podpísal len poručiteľ, pričom jeho manželka, žalovaná 1/, nebola o tom informovaná napriek tomu, že išlo o sumu 10.000 eur a táto nebola použitá v BSM. Nepredpokladali, že poručiteľ mal s dokumentmi možnosť sa oboznámiť a že mu boli aj dané k dispozícii, lebo na žiadnom dokumente okrem zmluvy nie je zaznamenaný poručiteľov podpis. Žalovaní nesúhlasili s úrokmi, pri výpočte ktorých v predpise splátok k zmluve o úvere uviedol žalobca výšku splátky 144 eur a z nej prepočítaval úroky. Prepočet úrokov je neprehľadný a vychádza z nesprávnej výšky mesačnej splátky, ktorá bola 143,90 eura, Poručiteľ úver splácal a poslednú splátku zaplatil dňa XX.XX.XXXX. Napriek tomu žalobca pristúpil k zosplateniu celého úveru dňa XX.XX.XXXX a po smrti poručiteľa im nedal možnosť riešiť danú situáciu. Vyhlásenie úveru za predčasne splatný pritom nepodložil žiadnymi dôkazmi. Podľa žalovaných je úver bezúročný a bez poplatkov z dôvodu neprijateľných zmluvných podmienok, ktorá spôsobuje neplatnosť zmluvy o úvere; zmluva nemá všetky náležitosti zmluvy podľa § 53 Občianskeho zákonníka. Neprijateľný je aj poplatok za poskytnutie úveru pri čerpaní na účet v banke vo výške 200 eur. Oni mali záujem dohodnúť sa a úver splácať a aj sa dohodli na sume splácania vo výške 174 eur, pričom žalovaný 1/ zaplatil splátky po 174 eur dňa 25.09.2019, 25.10.2019, 25.11.2019, 25.12.2019, 25.01.2020, 25.02.2020, 25.03.2020, 25.09.2020 a žalovaný 2/ po podaní žaloby uhradila splátky po 174 eur dňa 25.11.2020, 25.12.2020 a 25.01.2020. Poručiteľ podľa výpisu uhradil 431,70 eura, spolu sú uhradené splátky vo výške 2.519,70 eura.

3. Žalobca v replike uviedol, že dlžník vyjadril podpisom súhlas so znením dokumentov uvedených v bode 6.3. zmluvy, potvrdil oboznámenie sa s nimi a dňa XX.XX.XXXX podpísal listinu - zoznam prevzatých dokumentov, ktorou potvrdil osobné prevzatie o oboznámenie sa s listinami: žiadosť, formulár pre štand. info k pôžičke, produktová informácia, obchodné podmienky pre spotrebiteľské úvery, dohoda o zrážkach zo mzdy, rozhodcovská zmluva, zoznam dokumentov. Poukázal najmä na rozhodnutie Súdneho dvora zo dňa 09.11.2016 vo veci C42/15. Článok 10 ods. 1 a 2 v spojení s článkom 3 písm. m) Smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument, ale všetky náležitosti uvedené v článku 10 ods. 2 uvedenej smernice musia byť vyhotovené písomne alebo na inom trvalom nosiči; nebráni tomu, aby členský štát vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovil na jednej strane, že zmluva o úvere, ktorá patrí do pôsobnosti Smernice 2008/48 a ktorá je vypracovaná písomne, musí byť podpísaná zmluvnými stranami, a na druhej strane, že táto požiadavka podpisania sa vzťahuje na všetky náležitosti tejto zmluvy uvedené v článku 10 ods. 2 tejto smernice. V zmysle bodu 3.5 Obchodných podmienok účinných v čase uzatvorenia zmluvy: „Banka je oprávnená vyhlásiť Úver za predčasne splatný, ak...f) Dlžník/Spoludlžník zomrel alebo bol vyhlásený za mŕtveho.“ Oznámenie o predčasnej splatnosti žalobca vzhľadom na zánik právnej subjektivity dlžníka pre úmrtie nezasielal. Dedičia mu nemuseli byť známi a svoju pohľadávku si napokon prihlásil do dedičského konania prihláškou zo dňa XX.XX.XXXX, čím bola daná pohľadávka na známosť všetkým účastníkom dedičského konania. Čo sa týka námietky ohľadom výpočtu zmluvného úroku, ten sa vypočítava z istiny, nie zo splátky, a vzhľadom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.6.2020 sp. zn. 5Cdo/42/2020 bol zmluvný úrok vyčíslený za predpokladu riadneho a včasného splácania. K namietaným neprijateľným zmluvným podmienkam žalobca uviedol, že k ich uplatneniu nedošlo a relevanciu nemajú. S poukazom na dôkaz „aktuálny stav úveru“ a s poukazom na predložený výpis z účtu preukázateľne nezapočítal svoju pohľadávku zo zmluvy voči pohľadávke poručiteľa z iného účtu alebo vkladu podľa podmienky 4.4 zmluvy. Tiež prípadná neprijateľnosť podmienky 6.3 o oboznámení sa s listinami, ktoré predstavujú neoddeliteľnú súčasť zmluvy, bola vyvrátená dôkazom protokolárnym prevzatím určitých listín zo strany poručiteľa osobne. Čo sa týka poplatku za spracovania úveru a práva na odplatu za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť úver, žalobca uviedol, že ide o zmluvu o úvere a treba prihliadať na kogentné ustanovenie § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka (Najvyšší súd SR sp. zn. 5Cdo/120/2010 zo dňa 29. marca 2012) a aj § 499 Obchodného zákonníka. Z dôvodu zaplatenia sumy 870 eur (5 x 174 eur) žalobca vzal žalobu čiastočne späť a navrhol v tejto časti konanie voči žalovanej 1/ zastaviť, pričom upravil žalobu tak, že bude povinná zaplatiť mu istinu 6.312,15 eura, zmluvné úroky 2.833,57 eura a žalovaný 2/ bude povinný zaplatiť mu istinu vo výške 1.412,54 eura a zmluvné úroky 557,29 eura.

4. Žalovaní spochybnili aj posúdenie bonity porúčiteľa veriteľom pred uzavretím zmluvy. Primárnym chráneným záujmom je ochrana spotrebiteľa pred nezodpovedným poskytnutím úveru. Zmluva v bode 6.3, 6.4. obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Spotrebiteľ podpisoval formulárovú zmluvu, hrubo nevyváženú, pretože nerešpektuje nepochybný a oprávnený ekonomický záujem spotrebiteľa na tom, aby sa najskôr splatila istina úveru, na základe ktorej sa úročí pohľadávka. Oni predmetnú pohľadávku aj začali splácať, ale vplyvom pandémie COVID-19 nemali dostatok peňazí, no po zlepšení situácie platia od septembra 2020 pravidelne 174 eur mesačne. Do dňa 17.06.2021 žalovaná 1/ uhradila sumu 2.784 eur a na úver bolo celkovo uhradených 3.415,70 eura. Čo sa týka jednostranného právneho úkonu zosplatnenia úveru, tak žalobca tento právny úkon nijako nepreukázal a poukazoval len na OPSÚ. Súd mal podľa nich skúmať, či daná zmluvná podmienka zosplatnenia z dôvodu úmrtia dlžníka nie je podľa § 53 ods. 5 a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka neplatná a či nepredstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Smrť dlžníka sama osebe nie je takou právnou skutočnosťou, ktorá by mala bez ďalšieho za následok zosplatnenie dlhu voči dedičom dlžníka, lebo právní nástupcovia sú viazaní zmluvnými podmienkami a vstupujú do práv a povinností pôvodného dlžníka. Pokiaľ dedičia pohľadávku veriteľa nepovažujú za spornú, nič nebráni tomu, aby pokračovali v uhrádzaní splátok dlhu.

5. Žalobca uviedol, že vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru v dôsledku smrti dlžníka v zmysle OPSÚ v spojitosti s bodom 6.3 zmluvy nepredstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Vzhľadom na to, že žalovaná 1/ vykonala ďalšie úhrady - 174,00 eur dňa 25.03.2021, 25.04.2021, 25.05.2021, 25.06.2021, vzal žalobu voči nej späť v časti istiny 696 eur a navrhol v tejto časti konanie zastaviť.

6. Po vykonanom dokazovaní mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalobca ako veriteľ a E. P. ako dlžník uzatvorili dňa XX.XX.XXXX zmluvu o spotrebiteľskom úvere - dobrá pôžička č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej bol dlžníkovi poskytnutý bezúčelový úver vo výške 10.000 eur, ktorú mal dlžník splácať pôžičku v 96 mesačných splátkach v sume 143,90 eura so splatnosťou k 25. dňu v mesiaci. Fixná úroková sadzba bola dojednaná vo výške 8,50 % ročne. Ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) činila 9,50 %, odplata za poskytnutie úveru 10,50 % ročne a najvyššia prípustná hodnota odplaty 17,74 % ročne. Dlžník sa zaviazal zaplatiť celkovú sumu úveru vo výške 14.013,31 eura s termínom konečnej splatnosti dňa 25.08.2026. Dlžník dňa XX.XX.XXXX podpísal zoznam prevzatých dokumentov s tým, že prevzal a aj sa oboznámil so žiadosťou, formulárom pre štand. info k pôžičke, produktovou informáciou, OPSÚ, dohodou o zrážkach zo mzdy a rozhodcovskou zmluvou. Dňa XX.XX.XXXX však zomrel a do svojej smrti uhradil len 631,70 eura. Žalobca z dôvodu úmrtia dlžníka s odkazom na OPSÚ vyhlásil úver za predčasne splatný dňa XX.XX.XXXX. Vo vyjadrení k odporu žalovaných citoval bod 3.5 písm. f) OPSÚ. Uznesením Okresného súdu Nitra, vydaným S.. X. Z. ako poverenou súdnou komisárkou, dňa XX.XX.XXXX, sp. zn. XXD/X/XXXX, Dnot XX/XXXX, bola v dedičskej veci po porúčiteľovi medzi dlhy zahrnutá aj pohľadávka žalobcu v sume 9.776,26 eura s príslušenstvom z titulu úveru č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX v zmysle prihlášky pohľadávky do dedičského konania žalobcu zo dňa XX.XX.XXXX. Dňa XX.XX.XXXX žalovaná 1/ požiadala žalobcu ako dedička porúčiteľa o splátkový kalendár s ohľadom na vdovský dôchodok vo výške 278 eur.

7. Ďalej súd prvej inštancie konštatoval, že podľa čl. 3.5 OPSÚ, účinných od 01.06.2018, je banka oprávnená vyhlásiť úver za predčasne splatný, ak: g) Dlžník/Spoludlžník zomrel alebo bol vyhlásený za mŕtveho. Z informácie, zverejnenej na internetovej stránke žalobcu, ohľadne úmrtia klienta a dedičského konania, je uvedené v časti hypotéka a spotrebný úver, že ak bol spotrebiteľský úver či úver na bývanie do úmrtia riadne splácaný, tak v prípade, že sa na úvere nenachádza žiadny iný dlžník/spoludlžník, od informácie o úmrtí klienta do ukončenia dedičského konania banka vypne úročenie na úvere. V takom prípade sa čaká až do ukončenia dedičského konania, keď budú známi právoplatní dediči, ktorých po ukončení dedičského konania banka vyzve na hradenie dlhu do výšky nadobudnutého dedičstva. Ďalej sa rieši aj otázka, čo robiť, keď niekto zdedil úver. Podľa banky po ukončení dedičského konania a vydaného právoplatného uznesenia sa dedičovi pošle výzva. Samozrejme, dedič môže prísť na obchodné miesto alebo kontaktovať banku písomne, e-mailom cez formulár na webovej stránke alebo telefonicky XX/XXXX XXXX, prípadne môže zavolať na infolinku, a následne sa dohodnú na možnostiach splatenia dlhu, či už na splátky alebo jednorazovo. Žalovaní predložili doklad o zaplatení mesačných splátok za obdobie od 9/2019 do 3/2020 a od 9/2020 do 8/2021.

8. Súd prvej inštancie posúdil žalobu ako neopodstatnenú a jej zamietnutie odôvodnil s odkazom na ustanovenie 1 ods. 2, § 2, § 9 ods. 1,2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o

spotrebiteľských úveroch"), § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 9, § 565, § 460, § 470 ods. 1 a § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Zastavenie konania z dôvodu späťvzatia žaloby odôvodnil podľa § 145 ods. 1, 2 a § 146 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Výrok o trovách konania oprel o ustanovenie § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 CSP.

9. Pri rozhodovaní vo veci samej súd prvej inštancie vychádzal z toho, že došlo k uzatvoreniu zmluvy žalobcom uvádzanej zmluvy medzi ním a dlžníkom - poručiteľom a úver bol vyčerpaný v dohodnutej výške 10.000 eur. Taktiež bolo nesporné, že dlžník zomrel a jeho dedičmi sa stali žalovaní, ktorí ich zodpovednosť za poručiteľov dlh nenamietali dlh po poručiteľovi postupne splácali. Súd sa musel v konaní vypořadať s námietkami žalovaných, ktorí urobili spornou platnosť okamžitej splatnosti úveru dňa XX.XX.XXXX, spôsob započítavania splátok na úver, skúmanie bonity žiadateľa o úver, hradenie poplatkov a ďalšie. Po zhodnotení vykonaného dokazovania v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami súd dospel k záveru, že poručiteľ vystupoval ako fyzická osoba - spotrebiteľ, ktorá pri uzatvorení zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti, alebo inej podnikateľskej činnosti, kým žalobca pri poskytovaní úveru vystupoval v rámci svojej podnikateľskej činnosti, teda ako dodávateľ, a zmluva spĺňa podmienky spotrebiteľského úveru. Vo vzťahu k OPSÚ žalobca v žalobe pôvodne iba uviedol, že k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru pristúpil dňa XX.XX.XXXX v zmysle bodu OPSÚ, ale vtedy žiadny konkrétny bod nekonkretizoval. Následne vo vyjadrení zo dňa 06.04.2021 už uviedol bod 3.5 OPSÚ písm. f) a ako dôkaz predložil súdu OPSÚ, účinné od 01.06.2014, VOP účinné od 17.05.2018 ako aj OPSÚ účinné od 01.06.2018. Napriek tomu, že žalobca ako dôvod vyhlásenia úveru za predčasne splatný uvádzal bod 3.5 písm. f), súd zistil, že správne to malo byť písm. g), pretože žalobcom uvádzaný dôvod hovorí o prípade, ak dlžník v lehote 15 dní od požiadania banky nepreukázal použitie prostriedkov z úveru v súlade so ZoÚ, a to formou predloženia potvrdenia o splatení predchádzajúceho/ich záväzkov. Je zrejmé, že aj sám žalobca mal problém definovať, na základe čoho mala byť v danom prípade vyhlásená predčasná splatnosť úveru, keď počas konania ani správne neoznačil dôvod, pre ktorý mal vyhlásiť úver za predčasne splatný pre smrť poručiteľa. Súd sa musel vypořadať s tým, či v tomto prípade došlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru z dôvodu smrti dlžníka ku dňu XX.XX.XXXX.

10. V ustanovení § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka je upravená analógia legis (analógia zákona), ktorá sa používa ako forma aplikácie zákona vtedy, keď treba riešiť otázku, riešenie ktorej nie je síce v zákone upravené, ale ten istý zákon upravuje riešenie podobného prípadu. Vychádza sa pritom z predpokladu, že zákonodarcu by podľa rovnakých zásad upravil aj daný prípad. Za použitia analógie legis s § 565 Občianskeho zákonníka je zrejmé, že veriteľ môže vyhlásiť úver za predčasne splatný tak, že dediča ako právneho nástupcu dlžníka požiadajú o zaplatenie celej pohľadávky z dôvodu, že dlžník zomrel. Teda dôvod vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru musí byť v adresnej žiadosti o zaplatenie celej pohľadávky nezameniteľne špecifikovaný. Aj z gramatického výkladu slova „vyhlásiť“ vyplýva, že pod vyhlásením treba rozumieť (verejné) oznámenie, vyjadrenie určitej skutočnosti. Veriteľ v danom prípade však existenciu takéhoto oznámenia - vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru z dôvodu smrti E. P. ako dlžníka nepreukázal. Predčasné zosplatenie úveru v účtovníctve veriteľa (aktuálny stav úveru) nemá znaky adresnej žiadosti veriteľa o zaplatenie celej pohľadávky z konkretizovaného dôvodu. Dedičské konanie po poručiteľovi bolo právoplatne ukončené dňa XX.XX.XXXX a z rozhodnutia o dedičstve je zrejmé, kto z dedičov nadobudol dedičstvo po poručiteľovi. Preto je vylúčené, že by veriteľ mohol vyhlásiť predčasnú splatnosť už dňa XX.XX.XXXX, keď nepreukázal, že by uvedeného dňa požiadal dedičov poručiteľa o zaplatenie celej pohľadávky pre smrť poručiteľa, pričom tento dôvod predčasného zosplatenia úveru (ktorý presne nešpecifikoval) uviedol v žalobe. Ani prihlášku pohľadávky do dedičstva nemožno považovať za vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru, keď z nej vyplýva len výška pohľadávky, ale nie jej splatnosť. Navyše, uvedená prihláška bola adresovaná v rámci dedičského konania. Žalobca teda nepreukázal, že by bola táto adresovaná dedičom po poručiteľovi.

11. S ohľadom na výsledky dokazovania súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca nepreukázal úkon, ktorým by žalovaných ako dedičov vstúpivších do postavenia poručiteľa, písomne požiadal o zaplatenie celého úveru. Smrťou dlžníka nenastáva automatická splatnosť celého úveru ku dňu jeho smrti a ak veriteľ nevykonal žiaden osobitný úkon, ktorým by voči dedičom zákonným spôsobom vyhlásil predčasnú splatnosť úveru, predčasná splatnosť nenastala. Práve žalovaná 1/ bola tá, ktorá komunikovala so žalobcom a podala žiadosť o splátkový kalendár dňa XX.XX.XXXX a od 9/2019 začala uhrádzať na úver sumu 174 eur mesačne podľa dohody s bankou. Napriek tomu, že počas obdobia od apríla do augusta 2020 z dôvodu nepriaznivej finančnej situácie žalovaní splátky neuhrádzali, od

9/2020 až do vyhlásenia rozhodnutia však úver splácali každý mesiac po 174 eur. Preto súd vzhľadom na vyššie uvedené ako aj na čl. 2 ods. 2 základných princípov CSP, ktorý zakotvuje princíp právnej istoty o rozhodnutí sporu spravodlivo, zvyšnú časť žaloby ako nedôvodnú zamietol. Žalovaní do vydania rozhodnutia uhradili ďalšie 2 splátky po 174 eur za 7,8/2021, no žalobca v tejto časti nechal žalobu späť, preto ju súd aj v tejto časti späť zamietol.

12. Proti tomuto rozsudku v zamietajúcom výroku a v súvisiacom výroku o trovách konania podal v zákonnej lehote žalobca odvolanie, ktoré oprel o ustanovenie § 365 ods. 1 písm. f), h), d) CSP s tým, že súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, vec nesprávne právne posúdil a konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Nesúhlasil s argumentáciou súdu týkajúcou sa nesplnenia podmienok pre zosplatnenie úveru - vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru. Poukázal na to, že podľa súdu prvej inštancie „z tvrdení žalobcu a ani z listinných dôkazov ním predložených vôbec nevyplývalo, že by postupca vyzval žalovaného v súlade s § 92 ods. 8 zákona o bankách pred postúpením pohľadávky“. Poukázal ďalej na odôvodnenie rozsudku v bodoch 40., 43. a 44., s čím sa nestotožnil a podľa neho k takým záverom súd nemohol dospieť na základe zisteného skutkového stavu, a tak možno považovať rozhodnutie za arbitrárne a nezákonné. On v žalobe uviedol, že k zosplatneniu úveru došlo z dôvodu úmrtia právneho predchodcu žalovaných, preto tvrdenie, že to v žalobe neuviedol, nie je pravdivé. Nie je tiež zrejmé, ako súd dospel k záveru, že k zosplatneniu úveru malo dôjsť pre nepreukázanie použitia prostriedkov úveru v súlade so zmluvou o úvere. Právo na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru bolo v zmluve dohodnuté, lebo jej súčasťou boli OP. Následne žalobca poukázal tiež na bod 3.5 OPSÚ, ktoré odcitoval. V zmysle toho je potom nepravdivý záver súdu o nedostatku splnenia predpokladov na vyhlásenie predčasného splatenia úveru. V tomto smere žalobca poukázal na rozhodnutie vo veci sp. zn. 7Co/252/2018 Krajského súdu v Nitre, kde bol zaujatý opačný názor, v zmysle ktorého ak klient zomrel, je banka oprávnená požadovať predčasné splatenie celej istiny úveru vrátane príslušenstva. Ďalej žalobca uviedol, že v prípade úmrtia dlžníka nie je možné aplikovať ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka, pretože nejde o omeškanie, aké predpokladá ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách. On nebol povinný vykonať úkon voči dedičom poručiťľa, ale voči poručiťľovi, pričom dňa XX.XX.XXXX nebolo skončené dedičské konanie; toto bolo ukončené až XX.XX.XXXX vydaním uznesenia o dedičstve. Dedičské konania trvajú častokrát aj niekoľko rokov a v takom prípade by boli ohrozené záujmy všetkých veriteľov a neexistoval by stav právnej istoty. Odôvodnenie rozsudku súdu je podľa žalobcu nekonzistentné, rozporuplné až protirečiacie, a teda nepreskúmateľné. Navrhol, aby odvolací súd tento rozsudok zrušil a vec vrátil na nové prejednanie, resp. ho zmenil tak, že žalobe v plnom rozsahu vyhovie.

13. Žalovaní 1/, 2/ sa vo vyjadrení k odvolaniu stotožnili s rozsudkom súdu prvej inštancie, ktorý je vecne správny a riadne odôvodnený. Žalobca totiž nijako nepreukázal, že došlo k predčasnému zosplatneniu úveru. V žalobe uviedol len, že v zmysle bodu OPSÚ vyhlásil úver za predčasne splatný dňa XX.XX.XXXX, ale smrťou poručiťľa nenastáva automatická splatnosť úveru ku dňu jeho smrti, ak zomrel s právnymi nástupcami a ak veriteľ nevykonal úkon, ktorým by zákonným spôsobom vyhlásil predčasnú splatnosť úveru. Je vylúčené, aby žalobca mohol vyhlásiť predčasnú splatnosť dňa XX.XX.XXXX, keďže nepreukázal, že by ich bol vtedy požiadal o zaplatenie celej pohľadávky pre smrť dlžníka. Preto navrhli napadnutý rozsudok potvrdiť a priznať im náhradu trov odvolacieho konania.

14. Žalobca v následnej reakcii zotrval na svojom odvolaní a jeho odôvodnení. Pokiaľ žalovaní namietali úroky úveru, pretože poručiťľ za svojho života úver riadne splácal a banka mala do skončenia dedičského konania vypnúť úročenie do skončenia dedičského konania, uviedol, že sa tak aj stalo a svoje nároky si uplatnil potom v súdnom konaní. V konaní si neuplatnil úroky z istiny a ani úroky z omeškania, a tak jeho postup nie je v rozpore so zákonom.

15. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) ako aj skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 383 CSP), po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku (§ 385 ods. 1, § 378 ods. 1, § 219 ods. 3 CSP) urobil záver, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené. Preto tento rozsudok vo výroku o zamietnutí zvyšku žaloby a v súvisiacom výroku o trovách konania podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil. Rozsudok vo výroku o zastavení časti konania nadobudol v dôsledku absencie odvolania právoplatnosť. Odvolací súd zároveň aplikoval aj ustanovenie § 387 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v

odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

16. V tomto prípade bolo preukázané, že medzi pôvodným dlžníkom a žalobcom vznikol spotrebiteľský právny vzťah, ktorý súd prvej inštancie správne zhodnotil s odkazom na ustanovenie § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere. Podľa § 290 CSP spotrebiteľský spor je spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou, kedy ide o spor s ochranou slabšej strany, teda o spor, v ktorom je súd povinný aplikovať odlišné procesné postupy od všeobecného sporového konania. Zákonodarca tu vychádza z hmotnoprávnej úpravy, ktorá podľa neho dostatočne pokrýva definičné znaky tejto skupiny sporov. Takýto postup je odôvodnený zvýšenou mierou ingerencie súdu ako orgánu ochrany práva do spotrebiteľských právnych vzťahov, pri ktorých sa súd nemá spoliehať v plnej miere na splnenie si dôkaznej povinnosti spotrebiteľa, ale môže prevziať dôkaznú iniciatívu sám. Povaha spotrebiteľského sporu a postavenie spotrebiteľa ako objektívne a prirodzene slabšej strany právneho aj procesnoprávneho vzťahu vylučujú uplatnenie prísnej koncentrácie konania typickej pre všeobecné sporové konania. V zmysle § 295 CSP súd môže vykonať aj dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci, a súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz. Na absolútnu neplatnosť právneho úkonu prihliada súd z úradnej povinnosti.

17. Z obsahu spisu vyplýva ten skutkový stav, ktorý konštatoval súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia a z ktorého odvolací súd v zmysle § 383 CSP vychádzal. Je zrejmé, že žalobca, pôvodne Poštová banka, a.s., (ďalej aj „banka“) uzavrel s t. č. nebohým dlžníkom E. P. dňa XX.XX.XXXX zmluvu o úvere tak, ako to konštatoval aj súd prvej inštancie s dohodnutým obsahom uvedeným vyššie v bode 6. na podklade zákona o spotrebiteľských úveroch. Súd prvej inštancie žalobu zamietol z dôvodu, že žalobca nepreukázal svoje tvrdenie o tom, že vyhlásil predčasnú splatnosť úveru z dôvodu smrti dlžníka dňa XX.XX.XXXX ku dňu XX.XX.XXXX právne významným spôsobom vo vzťahu k právnym nástupcom dlžníka a zároveň jeho dedičom. Žalovaní ako dedičia dlžníka boli v konaní aktívni, podali odpor proti pôvodne vydanému platobnému rozkazu a aj v priebehu konania namietali opodstatnenosť podanej žaloby najmä z dôvodu, že oni - s výnimkami výpadku financií počas pandémie Covid 19 - po skončení dedičského konania úver poručiť spĺacali a v splácaní pokračujú s ohľadom na dohodu uzavretú na pobočke žalobcu. Zotrvali na tom, že žalobca voči nim úver svojím právnym úkonom nikdy nezosplátnil. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní uznal, že obrana žalovaných bola relevantná, keďže žalobca skutočne dôkaz o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru v konaní nedoložil. Žalobca oproti tomu - s ohľadom na obsah jeho podaní - vychádzal z názoru, že vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru nie je potrebné nikomu doručovať, lebo dlžník už nežil a on ako veriteľ po smrti dlžníka o dedičoch ešte nemal vedomosť. Vyslovene totiž uviedol, že nebol povinný vykonať úkon voči dedičom poručiť, ale len voči poručiťovi, a že dňa XX.XX.XXXX ešte nebolo skončené dedičské konanie, pretože bolo ukončené až dňa XX.XX.XXXX vydaním uznesenia o dedičstve.

18. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie je zrejmé konštatovanie, že žalobca v podanej žalobe síce uviedol, že úver sa mal stať splatným v dôsledku úmrtia dlžníka, avšak žalobca vtedy neuviedol žiadny konkrétny bod OPSÚ (bod 40. prvá veta odôvodnenia), čo doplnil až neskôr v priebehu konania. Odvolací súd teda námietku žalobcu uvedenú v jeho odvolaní posúdil v tomto smere teda za neopodstatnenú, pretože tento záver z obsahu spisu skutočne vyplýva. Rovnako bola neopodstatnená ani ďalšia námietka žalobcu, pretože z obsahu odôvodnenia rozsudku nijako nevyplýva záver súdu, že „dlžník v lehote 15 dní od požiadania banky nepreukázal použitie prostriedkov z úveru v súlade so ZoÚ, a to formou predloženia potvrdení o splatení predchádzajúcich záväzkov“. Túto formuláciu totiž súd uviedol len v súvislosti s tým, že žalobca sa v jednom zo svojich vyjadrení opieral o bod 3.5 písm. f) OPSÚ, namiesto správneho bodu 3.5 písm. g) OPSÚ (bod 40. druhá veta odôvodnenia). Navyše veta uvedená v odvolaní žalobcu, že podľa súdu prvej inštancie „z tvrdení žalobcu a ani z listinných dôkazov ním predložených vôbec nevyplývalo, že by postupca vyzval žalovaného v súlade s § 92 ods. 8 zákona o bankách pred postúpením pohľadávky“, sa v odôvodnení napadnutého rozsudku vôbec nenachádza a nie je zrejmé, odkiaľ túto informáciu žalobca použil. Z uvedených aspektov je odvolanie v danej časti zmaťoché.

19. Odvolací súd rozhodujúc o odvolaní žalobcu v tejto veci urobil záver, že podstatným na riešenie v celom konaní bolo zisťovanie, či žalobca vôbec realizoval jednostranný právny úkon vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru z dôvodu smrti dlžníka a ak áno, tak voči komu. Žalobca v priebehu konania

poukazoval na ustanovenie bodu 3.5 OPSÚ v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy: „Banka je oprávnená vyhlásiť Úver za predčasne splatný, ak: ..., f) Dlžník/Spoludlžník zomrel alebo bol vyhlásený za mŕtveho.“ Zároveň tvrdil, že oznámenie o predčasnej splatnosti vzhľadom na zánik právnej subjektivity dlžníka pre úmrtie nezasielal. Z uvedeného vyplýva taká prax banky v prípade smrti dlžníka, že zrejme si vo svojom systéme smrť dlžníka vyznačí, ale nepovažuje za nutné, aby pri voľbe postupu podľa bodu 3.5 bodu g) (nie teda bodu f)) OPSÚ dodržal ustanovenie § 34 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú. Vyhlásenie predčasnej splatnosti nie je nič iné, než jednostranný právny úkon, ktorý musí byť niekomu adresovaný. Pokiaľ dlžník zomrel a banka mienila predčasnú splatnosť skutočne vyhlásiť, nemohla tak urobiť voči mŕtvemu dlžníkovi, ktorý smrťou stratil spôsobilosť na práva a povinnosti (§ 7 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka), a preto - ak mienila vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru - mala svoj právny úkon smerovať jednoznačne voči dedičom dlžníka, čo však v tomto prípade neurobila. Takýto postup žalobca ani netvrdil, a teda ho ani nepreukázal. Vo všeobecnosti ak súd posudzuje platnosť právneho úkonu, jeho účinky, dôsledky jeho zrušenia a pod., kľúčový význam má vyriešenie základnej otázky, či vôbec došlo k právnomu úkonu. Ak zo skutkových okolností nemožno usúdiť na právny úkon, potom nemožno uvažovať ani o dôsledkoch takéhoto úkonu, ktoré inak objektívne právo s takým úkonom spája. Ak niet právneho úkonu, vznikajú odlišné následky v hmotnoprávnej sfére dotknutých subjektov. Právny úkon je totiž určovaný prejavom vôle, zameraním tohto prejavu vôle, vznikom, zmenou alebo zánikom (zrušením) práv a povinností alebo smeruje k vyvolaniu iných právnych následkov, ktoré právne predpisy s takým prejavom vôle spájajú. Žalobca takto nepostupoval, pričom len nejaké vyznačenie predčasnej splatnosti úveru v jeho systéme bolo právne bezvýznamné. Súd prvej inštancie preto prijal správny právny záver, ktorý zodpovedá citovanému zákonnému ustanoveniu § 34 Občianskeho zákonníka a opísanému výkladu tohto ustanovenia.

20. Odvolací súd nad rámec uvedeného právneho záveru dodáva nasledovné:

21. Žalobca opodstatnenosť svojej žaloby voči dedičom dlžníka opieral o jeho vlastnú úpravu v OPSÚ v znení, že „banka je oprávnená vyhlásiť úver za predčasne splatný“, ak nastanú skutočnosti vymenované v bode 3.5 písm. a) až g) OPSÚ. Vlastný predpis mal teda dať banke oprávnenie, ktoré môže ale aj nemusí využiť. Je však zrejme, že obchodné podmienky veriteľa ako súčasť zmluvy o úvere sa v spotrebiteľských právnych vzťahoch vždy musia posudzovať tak, či v danom spotrebiteľskom vzťahu je ich obsah v súlade s ustanoveniami § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka a či zodpovedajú aj ustanoveniam zákona o spotrebiteľských úveroch (ak jeho použitie nevyklučuje ustanovenie § 1 ods. 3 tohto zákona) a aj zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, najmä či niektorá zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve nie je neplatná z dôvodu jej neprijateľnosti a z dôvodu nedostatku jej individuálneho dojednaní. To sa nesporne týka aj žalobcom tvrdeného dojednaní o možnosti vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru v prípade smrti dlžníka, t. j. povinnosti dedičov dlžníka splatiť úver jednorazovo na podklade ustanovenia § 460 a § 470 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a bodu 3.5 písm. b) OPSÚ. Zmluvu o spotrebiteľskom úvere uzatváral v tomto prípade pôvodný dlžník, právny predchodca žalovaných, a ak by sa za relevantné dojednanie malo považovať aj uvedené ustanovenie bodu 3.5 písm. b) OPSÚ banky, potom vzhľadom na jeho obsah a právne následky by podľa všetkého malo byť dojednané individuálne. Totiž Občiansky zákonník v ustanovení § 53 ods. 1, 2, 3, 5 Občianskeho zákonníka stanovuje, že: (1) Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. (2) Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. (3) Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. (5) Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

22. V prejednávanej veci však pre zamietajúce rozhodnutie bolo bez ďalšieho podstatným už len to zistenie súdu, že žalobca vôbec nepreukázal realizáciu jednostranného právneho úkonu vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru voči dedičom dlžníka. Pokiaľ žalobca poukazoval na iné rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7Co/252/2018, ktorého odôvodnenie čiastočne v odvolaní citoval, odvolací súd k tomu poznamenáva, že v uvedenej právnej veci odvolací súd riešil podstatne inú

právnú problematiku, pretože súd prvej inštancie prijal v tom prípade záver, že tam označený žalobca ako postupca nemá aktívnu legitimáciu v spore, keďže nebol dodržaný postup vyplývajúci s ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávky, a nie skutočnosť - ako to bolo v prejednávanej veci - že k postúpeniu pohľadávky nedošlo. Porovnanie obsahu odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu pod sp. zn. 7Co/252/2018 s predmetom prejednávanej veci nebolo v tomto smere relevantné, lebo v prejednávanej veci si pohľadávku uplatnila voči dedičom zmluvného dlžníka priamo banka z dôvodu ňou tvrdenej predčasnej splatnosti úveru a súd prvej inštancie žalobu zamietol so správnym odôvodnením, že banka vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru jednostranným právnym úkonom voči dedičom nepreukázala a uplatnenie celého zvyšku dlhu s príslušenstvom bolo voči dedičom splácajúcim úver predčasné. V prípade preukázania toho, že banka využila svoje oprávnenie dané obchodnými podmienkami pre vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru, súd by s ohľadom na spotrebiteľský právny vzťah musel inak skúmať, či uvedené dojednanie zodpovedá vyššie citovanému ustanoveniu § 53 ods. 1, 2, 3, 5 Občianskeho zákonníka, a teda či by realizované vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru bolo vôbec platné (§ 39 Občianskeho zákonníka).

23. Odvolací súd na základe uvedeného právneho záveru konštatoval správnosť zisteného skutkového stavu súdu prvej inštancie, ktorý je opísaný v odôvodnení napadnutého rozsudku s tým, že na tento skutkový stav boli aplikované správne zákonné ustanovenia a konanie neobsahuje vadu, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Odvolanie žalobcu s opísanými odvolacími dôvodmi preto odvolací súd nepovažoval za opodstatnené, a tak rozsudok v napadnutej časti vo výroku o zamietnutí zvyšku žaloby a v súvisiacom výroku o trovách konania ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil a v podrobnostiach odkazuje na jeho odôvodnenie, vrátane citácie na vec sa vzťahujúcich právnych predpisov (§ 387 ods. 2 CSP).

24. V zmysle § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP odvolací súd priznal úspešným žalovaným 1/, 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Podľa § 262 ods. 1 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

25. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu možno podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).